

moto.pl

Koniec leasingu operacyjnego, standard MSSF 16

Maciej Gis

13 – 17 minut

Od 1 stycznia 2019 roku zaczną obowiązywać nowy europejski standard MSSF 16. O tym, co to oznacza dla branży leasingowej rozmawiamy z Tomaszem Grzędą, ekspertem z firmy konsultingowej.

Maciej Gis: W pierwszej kolejności czy mógłby [Pan](#) wyjaśnić czym tak naprawdę jest MSSF 16 oraz których firm będzie dotyczył?

Tomasz Grzęda, Team Leader FI/CO w SID Group : Skrót MSSF oznacza Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej. Standard jest tworem międzynarodowym, ale często stanowi wytyczne dla regulacji krajowych.

MSSF 16 dotyczy przede wszystkim spółek giełdowych, które mają obowiązek przygotowywania sprawozdań finansowych w określonych standardach oraz wszystkich koncernów, banków, firm należących do międzynarodowych konsorcjów.

Na polskim rynku firm, które muszą raportować zgodnie ze standardami międzynarodowymi, jest tak naprawdę niewiele, biorąc pod uwagę wszystkie zarejestrowane podmioty. Na

chwilę obecną przedsiębiorstwa wyłącznie z polskim kapitałem i nie występujące na giełdzie, nie mają się czego obawiać.

Może się to jednak zmienić biorąc pod uwagę fakt, że polska legislacja przynajmniej w tym temacie podąża za wytycznymi europejskimi, co w konsekwencji może spowodować, że w przyszłości lista podmiotów objętych nowym standardem się wydłuży.

Przeczytaj także: [Czy Polska wprowadzi zakaz wjazdu samochodów z silnikami Diesla do centrów miast?](#)

Od kiedy będzie obowiązywał nowy standard MSSF 16 i czy będzie okres przejściowy, aby firmy miały czas się do niego przystosować?

Nowy standard MSSF 16 będzie obowiązywać od [1 stycznia](#) 2019 roku. Jeżeli chodzi o okres przejściowy, to można powiedzieć, że właśnie trwa. Firmy spełniające ustalone kryteria już dzisiaj mogą korzystać z nowego standardu.

Natomiast od [stycznia](#) przyszłego roku MSSF 16 stanie się obowiązkowy dla wszystkich podmiotów, których ten standard dotyczy.

Warto wspomnieć, że nie będzie obowiązku analizy i rekalkulacji historycznych danych dotyczących umów leasingowych.

Wynika z tego, że firmy, które posiadają pojazdy w leasingu operacyjnym będą musiały podpisać aneksy do umów z leasingodawcami, aby spełnić nowe wymagania?

Należy rozdzielić umowy trwające na dzień 01.01.2019 od nowo zawieranych umów. Jak można się domyślić, w nowych umowach zostaną zawarte wszystkie niezbędne informacje,

wymagane przez MSSF 16.

Natomiast w przypadku tych, które jeszcze trwają, faktycznie może się okazać niezbędna renegotjacja warunków. Nowy standard wpłynie na prawie wszystkie powszechnie używane wskaźniki finansowe i miary efektywności. Może więc dojść do sytuacji, że poziom długu przedsiębiorstwa będzie zbyt wysoki, aby spełnić wymagania zawarte w dotychczas obowiązujących umowach z leasingodawcami.

Przeczytaj także: [Czy wodór ma szansę zostać paliwem przyszłości?](#)

Biorąc pod uwagę złożoność nowego standardu czym się tak naprawdę on się różni od obecnie obowiązującego standardu MSR 17?

Zakresy standardów MSR 17 i MSSF 16 są bardzo podobne. Standard MSSF 16 zastępuje obecnie obowiązujący MSR 17. Gdy lepiej rozpoznamy temat, okaże się, że główną różnicą jest zrezygnowanie z pojęcia leasingu operacyjnego.

Wszystkie rodzaje leasingu oraz wynajmu będą traktowane od stycznia jako leasing finansowy, czyli będą musiały być uwzględnione w bilansie spółki.

Warto również zaznaczyć, że do tej pory w bilansie pokazywaliśmy pojedyncze raty miesięczne wynikające ze zobowiązania dla leasingodawcy. Wraz z nowym standardem firmy będą musiały już na początku umowy po stronie aktywów zaprezentować środki trwałe, które powstaną właśnie z leasingu pojazdu lub innego obiektu. Z drugiej strony konieczne będzie wykazanie całej wartości umowy leasingowej po stronie pasywów jako zobowiązanie spółki. W

efekcie spowoduje to drastyczny wzrost zadłużenia firm.

Nowy standard wpłynie bezpośrednio na najczęściej wykorzystywane dotychczas wskaźniki finansowe. Jak do tego będą podchodzić m.in. instytucje finansowe udzielające firmie kredytu czy leasingu, gdy suma bilansowa wzrośnie, wskaźniki dźwigni finansowej ulegną pogorszeniu, a efektywności spadną?

Podstawową kwestią jest fakt, że zobowiązania, a zatem dług spółek wzrośnie. Wartość większości wskaźników finansowych, na których podstawie oceniana jest firma, ulegnie zmianie. Mówimy tutaj o zwiększeniu zadłużenia, co jest kluczową kwestią dla podmiotów w relacji z instytucjami finansowymi, leasingodawcami i inwestorami. Pod tym względem sytuacja spółek pogorszy się w dużym stopniu.

Trzeba jednak pamiętać, że rzeczywista sytuacja tych spółek nie ulegnie zmianie. To jest wyłącznie kwestia zmiany sposobu ewidencji umów leasingowych i wynajmu. Być może wskaźniki zostaną przystosowane do zmieniającego się standardu. Uważam, że nie należy obawiać się sytuacji, w której od stycznia 2019 r. wzrost zadłużenia spółek wynikający z MSSF16, spowoduje brak możliwości wzięcia kredytu, a inwestorzy wycofają się z inwestycji.

Musimy pamiętać, że mimo nowego standardu, są to cały czas te same spółki, w których nic się nie zmienia od strony finansowej. Jedyne, co ulega zmianie to sposób prezentacji danych.

Przeczytaj także: [Wersje popularnych i dobrych aut, których trzeba unikać](#)

Wynika z tego, że instytucje finansowe czy inne współpracujące ze spółkami muszą zmienić podejście do firm objętych standardem MSSF 16?

Jest trochę za wcześnie, aby jednoznacznie stwierdzić czy tak będzie. W tej chwili w umowach np. leasingowych, określone są wskaźniki, które po wejściu w życie MSSF 16, będą dla niektórych firm po prostu nie do osiągnięcia. W konsekwencji te umowy przestaną być ważne. Dlatego firmy objęte nowym standardem będą musiały renegotjować kontrakty oraz wartości zawartych w nich wskaźników i parametrów.

Z pewnością takim instytucjom jak banki czy firmy leasingowe zależy na pozyskiwaniu klientów. W związku z tym, będą oni musieli zmienić podejście do oceny niektórych przedsiębiorstw. Tak, aby w świetle nowych standardów były cały czas atrakcyjne pod względem współpracy. Możemy również przypuszczać, że leasingodawcy dostosują swój portfel produktów do nowej sytuacji.

Nowy standard eliminuje pojęcie leasingu operacyjnego. Jak w takim razie firmy będą musiały sobie radzić choćby w kwestii leasingu pojazdów w firmach?

Wydaje się, że nowy standard nie powinien wpłynąć w istotny sposób na rynek umów leasingowych. Prawdopodobnie cały czas leasing jako taki pozostanie jedną z atrakcyjniejszych form finansowania pojazdów dla dużych firm.

Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że MSSF 16 zmienia nieco definicję leasingu i ściśle określa, kiedy dana umowa może być zaklasyfikowana jako leasing. Jednym z głównych elementów nowego standardu jest wprowadzenie rozróżnienia

pomiędzy umową leasingu a umową o świadczenie usług.

W każdej umowie konieczne będzie rozróżnienie elementów leasingowych od nie leasingowych. Jest to duża zmiana, zwłaszcza w przypadku leasingu pojazdów, gdzie leasingodawcy często zawierali w pakietach różne dodatkowe usługi, np. ubezpieczenie.

Do tej pory nie miało to znaczenia. W firmie cała faktura dotycząca raty była księgowana w jeden sposób. Teraz leasingobiorca będzie miał obowiązek wydzielić z niej część podlegającą leasingowi i część jej niepodlegającą. Zwiększy to pracochłonność.

Przeczytaj także: [Rząd chce walczyć z wycinaniem filtrów części stałych](#)

Jak dużym obciążeniem dla firm będzie wdrożenie nowego standardu MSSF 16, biorąc pod uwagę konieczność wdrożenia nowych procesów biznesowych oraz systemów IT?

Zarządzanie całym procesem leasingu znacząco się komplikuje. Z jednej strony warto wspomnieć o zasobach firmy, które będą w ten proces zaangażowane. Wydaje się, że cały czas główny nacisk będzie opierał się na działach księgowych.

Różnica jednak będzie polegała na tym, że do tej pory była to kwestia zaksięgowania jednej faktury miesięcznie na wskazaną kwotę. Teraz ta obsługa będzie o wiele bardziej skomplikowana. W momencie zawarcia umowy leasingowej, ktoś w firmie będzie musiał podjąć decyzję o przyporządkowaniu jej do części leasingowej i nieleasingowej.

Wśród wielu naszych klientów zauważyliśmy, że do tej pory do ewidencji umów najczęściej wykorzystywano arkusze kalkulacyjne. Teraz będzie to niemożliwe, ponieważ wszystkie dane zawarte w umowie będą kluczowe z punktu widzenia przedstawianego bilansu.

W związku z tym musimy zacząć w szerszym zakresie ewidencjonować umowy, najlepiej przy wykorzystaniu systemów informatycznych, a co za tym idzie utworzyć dla nich harmonogramy płatności.

Przeczytaj także: [Czy można w Polsce zarobić na autach zabytkowych?](#)

Dodatkowo dla każdego przedmiotu umowy musi powstać środek trwały, który z kolei trzeba co miesiąc amortyzować. W dalszym ciągu co miesiąc konieczne będzie księgowanie faktur od leasingodawcy. Łatwo więc zauważyć, że ten proces jest o wiele bardziej złożony, a co za tym idzie nakład pracy będzie dużo większy.

Z drugiej strony są systemy informatyczne. Kluczowy będzie odpowiedni wybór oprogramowania IT, który zostanie wybrany przez klienta, aby cały proces obsługiwać. Nowy standard dotyczy dużych firm, które zazwyczaj mają już wdrożone zaawansowane systemy klasy ERP. Większość dostawców tego typu systemów, ma już w swojej ofercie odpowiednie moduły dostosowane do obsługi MSSF 16.

Na rynku zaczynają się również pojawiać dedykowane systemy do obsługi samego leasingu. Wydaje się jednak, że jest to gorsze rozwiązanie, ponieważ w tym przypadku potrzebna jest pełna integracja z systemem księgowym, w którym to spółka będzie musiała generować bilans oraz

ewidencjonować i amortyzować środki trwałe.

Trzeba jednak podkreślić, że w przypadku dużych firm posiadających zaawansowane systemy IT, wdrożenie odpowiedniego modułu pod standard MSSF 16, jest kosztowne oraz czasochłonne. Dlatego tak istotne jest, aby nie zostawiać tego na ostatnią chwilę.

Wspomniał Pan o kwestii podejmowania decyzji o tym co jest umową leasingową, a co nią nie jest. Kto w takim razie będzie odpowiedzialny za te decyzje?

To jest kluczowe pytanie, które musi sobie zadać każdy dyrektor finansowy w spółce. Poza decyzją o którą Pan pyta, jest jeszcze temat wyróżniania z umowy części leasingowej i nie leasingowej. Do tej pory zasady były jasne. Po prostu była umowa i rata leasingu.

Odpowiedni dział negocjował jej warunki, księgowość księgowała faktury, a w Excelu wpisywano parametry danej umowy leasingowej. Na tym temat się kończył. Teraz w tym procesie pojawia się nowy punkt, czyli ocena umowy.

Jaki długo trwa proces wdrożenia nowego standardu?

Biorąc pod uwagę, że nowy standard dotyczy przede wszystkim dużych przedsiębiorstw to konieczne jest wdrożenie nowych funkcjonalności w systemach informatycznych, nowych procesów biznesowych, jak też przeszkolenie [kadry](#) pod kątem nowego standardu. To wszystko wymaga czasu.

Z pewnością nie da się tego zrobić w kilka tygodni. Do 1 stycznia 2019 roku pozostało nieco ponad pół roku. To jest ostatni dzwonek, aby podjąć działania mające na celu

wdrożenie nowego standardu. Według mnie sam proces powinien przebiegać dwuetapowo.

Pierwszy to przygotowanie organizacji do wewnętrznej obsługi nowego procesu. Chodzi tu o gruntowną analizę zmian, jakie MSSF16 może mieć na spółkę. Drugi obejmuje wdrożenie systemów informatycznych wspierających nowy proces. Oba etapy wymagają czasu oraz dodatkowych inwestycji. Ze względu na nieuchronnie zbliżający się termin, powinny być prowadzone równoległe.

Przeczytaj także: [Co się dzieje podczas wypadku? Smartfon waży ponad 10 kg!](#)

Czy nowy standard w znaczący sposób zwiększa ilość danych niezbędną do przeanalizowania przez systemy IT?

Przede wszystkim w systemach muszą zostać zewidencjonowane wszystkie umowy związane z leasingiem i najmem. Dodatkowo pojawią się dane dotyczące środków trwałych i operacji na nich księgowanych. Wzrośnie ilość dokumentów księgowych. Wszystko to razem nie powinno jednak stanowić problemu dla systemów informatycznych. Tego zagadnienia, akurat bym się nie obawiał.

Czy mógłby Pan powiedzieć jakie są korzyści z wprowadzenia nowego standardu?

Z punktu widzenia przedsiębiorstw trudno w tym momencie mówić o jakichkolwiek korzyściach. Nowy standard generuje raczej same problemy, przynajmniej na tym etapie, gdzie konieczna jest duża inwestycja czasu i nakładów finansowych na wdrożenie nowych procesów. Poza tym, wprowadzenie

MSSF16 negatywnie wpływa na wskaźniki przedsiębiorstwa co utrudnia komunikację z inwestorami, ewentualnymi partnerami oraz instytucjami finansowymi.

Argumentem przemawiającym za wprowadzeniem nowego standardu jest ujednoczenie i uspoźnienie zasad raportowania dla spółek międzynarodowych. Pozytywnie wpłynie to na możliwość porównywania sytuacji poszczególnych przedsiębiorstw wykorzystujących standard MSSF16.

Jak się ma nowy standard MSSF 16 do już niedługo obowiązującego w Polsce [RODO](#)? Czy będą z tym związane dodatkowe problemy na etapie wdrożenia?

RODO dotyczy przede wszystkim danych osobowych osób fizycznych. Umowy leasingowe zawierane są między firmami, a więc osobami prawnymi. Jednak wraz z nowymi kontraktami w systemach informatycznych mogą pojawiać się dodatkowe dane osobowe.

Na przykład w umowach leasingowych będą wskazane osoby odpowiedzialne za realizację umowy, a w środkach trwałych wskazane będą dane kontaktowe użytkownika pojazdu. Dlatego trzeba brać pod uwagę ten aspekt przy wdrożeniu nowego standardu.